

ÅRSBUDGET 2018

for Tanderup Sogns Menighedsråd

i Middelfart Provsti

i Middelfart Kommune

Myndighedskode 7810

CVR-nr. 36644117

Budget 2018 indeholder følgende:

Målsætning, særlige indsatsområder samt supplerende forklaringer

Årsbudget i hovedtal

Årsbudget fordelt på formål

24.03. 2017

Notat vedrørende rumklima mm. i Tanderup kirke

Der blev afholdt møde i Tanderup kirke d. 21. marts med deltagelse af menighedsrådsformand Gerda Christensen, graver Jørgen Henriksen samt undertegnede.

Arkitekt Gert Madsen havde ved henvendelse til Fyens Stift anmodet om en besigtigelse for at klarlægge årsagen til misfarvning af de kalkede overflader. Kirkens hvælv og vægge blev kalket ved en indvendig istandsættelse i 2014. Samtidig blev det gamle luftvarmeanlæg erstattet med et nyt elektrisk varmeanlæg med varmeovne under bænke og langs væggene. Spørgsmålet er om en ændring af opvarmningspraksis har påvirket kirkens rumklima, så det er blevet mere fugtigt.

Rumklima

Der foreligger målinger af rumklimaet i perioderne 6. juni til 21. oktober 2014 samt 19. januar 2016 til 11. januar 2017. Temperaturen varierer mellem ca. 8° C om vinteren og ca. 20° C om sommeren. I vinterperioden opvarmes periodevis til en brugstemperatur på ca. 18° C. Den relative luftfugtighed ligger hele året omkring 80% RF, dog ned til 70% RF i forbindelse med de kortvarige opvarmningsperioder. Den relative luftfugtighed er således gennemsnitlig høj, hvilket er normalt for middelalderkirker med lav grundtemperatur.

En konstant høj relativ luftfugtighed giver risiko for biologisk nedbrydning i form af skimmelsvamp på næringsrige overflader eller borebiller i træværk. Den relative luftfugtighed kan ikke sænkes ved forøget udluftning. Årsagen til den høje relative luftfugtighed er ikke et overskud af fugt i rumluften, men derimod den lave temperatur i kirkerummet. Om sommeren er solindstrålingen ikke tilstrækkelig til at hæve

*Kirkeministeriets varme, energi og klimakonsulent. Civilingeniør Poul Klenz Larsen
A: Vilvordevej 55, 2920 Charlottenlund. T: 20153530. E: poul.klenz.larsen@privat.dk*

temperaturen, og om vinteren er opvarmningen for beskeden. Konstant opvarmning til højere temperatur vil forøge energiforbruget og varmeudgiften væsentligt.

Luftfugtigheden kan reguleres ved hjælp af en mobil kondenserende affugter placeret i midtergangen i skibet. Når kirken benyttes flyttes affugteren til en mere ubemærket placering. Affugteren skal have en hygrostat, som indstilles på 70 %RF. Der skal være indbygget en afrinningscyklus, da der ellers dannes is på kølefladen under ca. 8 °C.

Normalt produceres 1000 – 2000 liter vand på et år, så affugteren skal tømmes jævnlige, hvis det opsamles i en spand. Affugteren kan forsynes med pumpe, så kondensvandet kan føres via en slange til afløb eller en større tank. En velegnet model er Dantherm CDT60 (www.dantherm.com) eller Aerial AD780P (www.anderberg.dk).

Anskaffelsesprisen er ca. kr. 20.000,- excl. moms. Når affugteren benyttes skal vinduerne holdes lukkede. Rumklimaet skal dokumenteres ved måling med datalogger. Energiforbruget er i gennemsnit 1 kWh pr. kg vand, der kondenseres. Affugtning er derfor en effektiv måde at regulere luftfugtigheden.

Misfarvning af kalkede overflader

Nogle områder af de kalkede overflader har en lysegrå tone, med en anden fremstår almindeligt hvide. De grå områder forekommer fortrinsvis i hvælvenes øvre kapper. Men der er også lysegrå områder på ribber og vægge. Der blev udtaget to prøver på ribben i korets nordøstlige hjørne. På dette sted relaterer de grå områder sig tilsyneladende til bagvedliggende tegl (se vedlagte fotos).

Prøverne blev undersøgt visuelt under et lysmikroskop. Ved at betragte kalkfragmenterne fra siden langs kanten kunne der observeres et tyndt, mørkt lag mellem det yderste tynde kalklag og de bagvedliggende kalklag. På grund af det mørke lags ringe tykkelse kunne der ikke skelnes nogen farvenuancer. Det er overvejende sandsynligt, at den grålige tone, som ses på overfladen, skyldes dette tynde mørke lag bag det yderste kalklag. Da kalklaget er delvis transparent ses det mørke lag som en grå nuance.

Prøverne blev underkastet følgende analyse:

- A. Et fragment blev tilsat 3M salpetersyre på et objektglas. Efter kraftig udvikling af CO₂ blev prøven helt opløst. Dette viser at prøven hovedsagelig består af ren kalk CaCO₃.
- B. Opløsningen blev inddampet og tilsat 3M saltsyre. Denne opløsning blev derefter inddampet. Der var ingen udfældninger af nåleformede krystaller, som ellers kunne indikere et indhold af gips. Dette viser at det mørke lag ikke skyldes gipsudfældninger.

*Kirkeministeriets varme, energi og klimakonsulent. Civilingeniør Poul Klenz Larsen
A: Vilvordevej 55, 2920 Charlottenlund. T: 20153530. E: poul.klenz.larsen@privat.dk*

C. Ved inddampning af prøven antog glasset en svag gullig farve. Dette indikerer et indhold af jern eller andre uorganiske bestanddele. Der blev tilsat en opløsning af kaliumferrocyanat, hvorved en blå farve dannedes. Dette viser at prøven indeholder jern.

På baggrund af analysen kan det konkluderes, at begge prøver indeholder jernforbindelser. Disse kan antage mange forskellige farvenuancer, afhængig af hvilke andre komponenter, der indgår. For eksempel danner jern(II)sulfat ($\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$, jernvitriol) blågrønne krystaller, der er let opløselige i vand. Når det tilsættes læsket kalk og udsættes for atmosfærisk luft (ilt) opstår en gul eller brunlig farve. Sandsynligvis skyldes kalkens misfarvning jernforbindelser, som har dannet et tyndt lag bag det yderste kalklag.

Jernforbindelser findes i teglsten, og er her årsag til den røde farve. Disse forbindelser er normalt stabile og uopløselige, men kan mobiliseres ved kemisk reaktion med andre bestanddele. I forbindelse med en indvendig istandsættelse i 2001 blev der udskiftet ca. 3000 teglsten i hvælvene. Muligvis stammer de fundne jernforbindelser i den kalkede overflade fra murværkets teglsten.

Det anbefales at der udtages flere prøver fra andre dele af kirken for at kunne bekræfte ovenstående resultat. På mødet blev det aftalt at graver Jørgen Henriksen opstiller et rullestillads i kirken efter nærmere aftale. Samtidig bør der udføres en eller flere prøver på genkalkning for at afklare, om det mørke lag er stabilt eller om det trænger med ud i den nye kalk. Der bør også udføres prøver, hvor det yderste kalklag først afrenses. På baggrund af disse supplerende undersøgelser kan det afgøres, hvordan der opnås et varigt tilfredsstillende resultat af den indvendige kalkning. Alle prøver skal udføres i samråd med Nationalmuseets Kalkningstjeneste.

Mvh

Poul Klenz Larsen

*Kirkeministeriets varme, energi og klimakonsulent. Civilingeniør Poul Klenz Larsen
A: Vilvordevej 55, 2920 Charlottenlund. T: 20153530. E: poul.klenz.larsen@privat.dk*

Foto 1. Prøve udtaget på ribben i korets nordøstlige hjørne

Foto 2. Lysegrå områder på hvælvkapperne.

*Kirkeministeriets varme, energi og klimakonsulent. Civilingeniør Poul Klenz Larsen
A: Vilvordevej 55, 2920 Charlottenlund. T: 20153530. E: poul.klenz.larsen@privat.dk*

*Kirkeministeriets varme, energi og klimakonsulent. Civilingeniør Poul Klenz Larsen
A: Vilvordevej 55, 2920 Charlottenlund. T: 20153530. E: poul.klenz.larsen@privat.dk*

	Budget	Budget	Regnskab	Regnskab	-- Budgetoverslag --		
	2018	2017	2016	2015	2019	2020	2021
1 Ligningsbeløb til drift	903.797	875.244	866.232,00	782.932,00			
Driftsudgifter i alt	-903.797	-875.244	-858.391,85	-958.312,67			
2 Kirkebygning og sognegård	-292.000	-314.958	-333.350,51	-522.575,02			
2 Indtægter	0	0	0,00	0,00			
2 Udgifter, løn	-82.000	-79.200	-114.639,51	-111.542,80			
2 Udgifter, øvrige drift	-210.000	-235.758	-218.711,00	-411.032,22			
3 Kirkelige aktiviteter	-269.304	-262.238	-266.829,00	-261.989,11			
3 Indtægter	1.000	0	400,00	600,00			
3 Udgifter, løn	-180.600	-175.300	-200.276,39	-150.534,65			
3 Udgifter, øvrige drift	-89.704	-86.938	-66.952,61	-112.054,46			
4 Kirkegård	-242.058	-198.798	-203.061,43	-152.019,95			
4 Indtægter	86.742	126.027	98.398,06	121.016,60			
4 Udgifter, løn	-252.800	-244.600	-224.529,22	-208.745,49			
4 Udgifter, øvrige drift	-76.000	-80.225	-76.930,27	-64.291,06			
5 Præstebolig mv.	-15.000	-1.850	-13.191,04	-18.118,73			
5 Indtægter	22.000	20.000	21.873,00	21.150,00			
5 Udgifter, løn	0	0	0,00	0,00			
5 Udgifter, øvrige drift	-37.000	-21.850	-35.064,04	-39.268,73			
6 Administration og fællesudgifter	-105.792	-119.400	-92.480,40	-80.095,11			
6 Indtægter	0	0	0,00	0,00			
6 Udgifter, løn	-48.000	-48.000	-33.199,96	-25.200,04			
6 Udgifter, øvrige drift	-57.792	-71.400	-59.280,44	-54.895,07			
7 Finansielle poster	20.357	22.000	50.520,53	76.485,25			
A Resultat af drift	0	0	7.840,15	-175.380,67			
Forbrug af frie midler (jf. bilag 1)	0	0					
Resultat af drift inklusiv forbrug af frie midler	0	0					

ANLÆGSBEVILLINGER

8 Anlægsramme							
Renteindtægter af anlægsopsparing (90)	0	0	0,00	0,00	0	0	0
Salg af anlæg (91)	0	0	0,00	0,00	0	0	0
Ligningsbeløb til anlæg (92)	0	0	0,00	75.000,00	0	0	0
Kirkebygning og sognegård ((80)+(81)+(82))	0	0	0,00	-19.890,50	0	0	0
Kirkegård ((83)+(84))	0	0	0,00	0,00	0	0	0
Præstebolig mv. ((85)+(86)+(87)+(88))	0	0	0,00	0,00	0	0	0
B Resultat af anlæg	0	0	0,00	55.109,50	0	0	0
C Årets resultat	0	0	7.840,15	-120.271	0	0	0
E Heraf til balanceposter (=C-A)	0	0			0	0	0
+ Forbrug af eksisterende opsparing	0	0			0	0	0
+ Nye lån	0	0			0	0	0
+ Forbrug af kirkekassens "salg af anlæg m.v."	0	0			0	0	0
+ Forbrug af frie midler konverteret til anlæg	0	0			0	0	0
+ Forbrug af videreførte anlægsmidler tidl. år	0	0			0	0	0
Ligningsmidler til afdrag på lån	0	0			0	0	0
Ligningsmidler til anlægsopsparing	0	0			0	0	0
Renteindtægter af anlægsopsparing	0	0			0	0	0
Oplagt i stiftet "salg af anlæg m.v."	0	0			0	0	0
Overf. til kirkekasse "salg af anlæg m.v."	0	0			0	0	0
F Balanceposter (anlæg)	0	0			0	0	0
G Sum (=E+F)	0	0			0	0	0

Tallene i parantes henviser til den 2-cifrede formålsskonto, som posten vedrører. Budgettes formålsskonti fremgår af de efterfølger

Formål

Indtægter

1 Fælles indtægter i alt

- 10 Ligningsbeløb til drift
- 11 Tillægsbevilling fra 5% midlerne
- I alt

Budget 2018	Budget	Regnskab	Regnskab	-- Budget 2018 heraf --		
	2017	2016	2015	indtægter	Udgifter, løn	udgifter, øvrig drift
903.797	875.244	866.232,00	782.932,00	903.797	0	0
0	0	0,00	0,00	0	0	0
903.797	875.244	866.232,00	782.932,00	903.797	0	0

Driftsudgifter

2 Kirkebygning og sognegård

- 20 Fælles formål
- 21 Kirkebygning
- 22 Inventar, kirke (herunder orgel og klokker)
- 23 Sognegård
- 24 Kirkekontor (uden for kirke og sognegård)
- 25 Tjenstlige lokaler i præstegård
- I alt

Budget 2018	Budget	Regnskab	Regnskab	-- Budget 2018 heraf --		
	2017	2016	2015	indtægter	Udgifter, løn	udgifter, øvrig drift
0	0	0,00	0,00	0	0	0
-199.000	-209.100	-202.076,28	-206.564,76	0	-41.000	-158.000
-15.000	-10.000	-15.184,00	-14.736,25	0	0	-15.000
-78.000	-95.858	-116.090,23	-301.274,01	0	-41.000	-37.000
0	0	0,00	0,00	0	0	0
0	0	0,00	0,00	0	0	0
-292.000	-314.958	-333.350,51	-522.575,02	0	-82.000	-210.000

3 Kirkelige aktiviteter

- 30 Fælles formål
- 31 Gudstjeneste og kirkelige handlinger
- 32 Kirkelig undervisning
- 33 Diakonal virksomhed
- 34 Kommunikation
- 35 Kirkekor
- 36 Kirkekoncerter
- 37 Foredrags- og mødevirksomhed
- 39 Kontingent til DSUK
- I alt

Budget 2018	Budget	Regnskab	Regnskab	-- Budget 2018 heraf --		
	2017	2016	2015	indtægter	Udgifter, løn	udgifter, øvrig drift
0	0	0,00	0,00	0	0	0
-121.066	-114.700	-115.733,48	-170.016,76	1.000	-87.100	-34.966
0	-4.500	-239,85	-6.629,00	0	0	0
-5.000	-5.000	-5.000,00	-5.000,00	0	0	-5.000
-15.000	-14.000	-15.171,76	-14.092,50	0	0	-15.000
-77.500	-73.600	-98.099,57	-57.743,40	0	-69.500	-8.000
-48.738	-45.738	-17.878,02	-8.507,45	0	-24.000	-24.738
-2.000	-4.700	-14.706,32	0,00	0	0	-2.000
0	0	0,00	0,00	0	0	0
-269.304	-262.238	-266.829,00	-261.989,11	1.000	-180.600	-89.704

4 Kirkegård

- 40 Kirkegården
- 41 Kapel/begravelse, urnenedsættelser
- 42 Krematorium
- 43 Arbejde uden for egen kirkegård
- I alt

Budget 2018	Budget	Regnskab	Regnskab	-- Budget 2018 heraf --		
	2017	2016	2015	indtægter	Udgifter, løn	udgifter, øvrig drift
-223.558	-176.998	-205.530,74	-155.289,89	81.742	-232.300	-73.000
-18.500	-21.800	2.469,31	3.269,94	5.000	-20.500	-3.000
0	0	0,00	0,00	0	0	0
0	0	0,00	0,00	0	0	0
-242.058	-198.798	-203.061,43	-152.019,95	86.742	-252.800	-76.000

Formål

5 Præstebolig mv.

50	Fælles formål
51	Præstebolig 1
52	Præstebolig 2
53	Præstebolig 3
54	Præstebolig 4
55	Præstebolig 5
56	Funktionærbolig
57	Skov og landbrug
58	Øvrige ejendomme

I alt

Budget 2018	Budget 2017	Regnskab 2016	Regnskab 2015	-- Budget 2018 heraf --		
				indtægter	Udgifter, løn	udgifter, øvrig drift
0	0	0,00	0,00	0	0	0
0	0	0,00	0,00	0	0	0
0	0	0,00	0,00	0	0	0
0	0	0,00	0,00	0	0	0
0	0	0,00	0,00	0	0	0
0	0	0,00	0,00	0	0	0
-15.000	-1.850	-13.191,04	-18.118,73	22.000	0	-37.000
0	0	0,00	0,00	0	0	0
0	0	0,00	0,00	0	0	0
-15.000	-1.850	-13.191,04	-18.118,73	22.000	0	-37.000

6 Administration og fællesudgifter

60	Fælles formål
61	Menighedsrådet/provstiudvalget
62	Personale, inkl. delt medarbejder
63	Bygning
64	Økonomi
65	Personregistrering - civil
66	Personregistrering - kirkelig
67	Efteruddannelse
68	Menighedsrådsvalg/provstiudvalgsvalg
69	Forsikringspræmie og stiftbidrag (PU)
98	Udlånt til andet sogn

I alt

Budget 2018	Budget 2017	Regnskab 2016	Regnskab 2015	-- Budget 2018 heraf --		
				indtægter	Udgifter, løn	udgifter, øvrig drift
-11.000	-2.000	-10.366,32	-15.506,90	0	0	-11.000
-31.000	-48.700	-15.947,12	-26.521,42	0	-15.000	-16.000
-18.000	-15.400	-18.092,38	-7.903,40	0	-8.000	-10.000
0	0	0,00	-506,25	0	0	0
-42.000	-42.800	-41.933,46	-24.452,10	0	-25.000	-17.000
0	0	0,00	0,00	0	0	0
0	0	0,00	0,00	0	0	0
0	0	-400,00	0,00	0	0	0
0	-5.500	-200,00	0,00	0	0	0
-3.792	-5.000	-5.541,12	-5.205,04	0	0	-3.792
0	0	0,00	0,00	0	0	0
-105.792	-119.400	-92.480,40	-80.095,11	0	-48.000	-57.792

7 Finansielle poster

70	Renter af stiftslån
71	Renter af realkredit og andre lån
72	Øvrige renteudgifter
73	Renteindt. af likvider (ex. kgd.)
74	Renteindt. af kirkekap.I (ex. gravkap.)
75	Kursgevinst/-tab
76	Momsregulering

I alt

Budget 2018	Budget 2017	Regnskab 2016	Regnskab 2015	-- Budget 2018 heraf --		
				indtægter	Udgifter, løn	udgifter, øvrig drift
0	0	0,00	0,00	0	0	0
0	0	0,00	0,00	0	0	0
0	0	0,00	0,00	0	0	0
0	0	26.083,16	29.827,05	0	0	0
22.357	22.000	26.083,16	46.658,20	22.357	0	0
0	0	0,00	0,00	0	0	0
-2.000	0	-1.645,79	0,00	0	0	-2.000
20.357	22.000	50.520,53	76.485,25	22.357	0	-2.000

Formål

	Budget	Budget	Regnskab	Regnskab	-- Budget 2018 heraf --		
	2018	2017	2016	2015	indtægter	Udgifter, løn	udgifter, øvrige drift
8 Anlægsramme							
80 Kirkebygning	0	0	0,00	-19.890,50	0	0	0
81 Sognegård	0	0	0,00	0,00	0	0	0
82 Kirkekontor (udenfor kirke og sognegård)	0	0	0,00	0,00	0	0	0
83 Kirkegård	0	0	0,00	0,00	0	0	0
84 Krematorium	0	0	0,00	0,00	0	0	0
85 Præsteboliger	0	0	0,00	0,00	0	0	0
86 Funktionærboliger	0	0	0,00	0,00	0	0	0
87 Skov og landbrug	0	0	0,00	0,00	0	0	0
88 Øvrige ejendomme	0	0	0,00	0,00	0	0	0
90 Renteindtægt af anlægsopsparing	0	0	0,00	0,00	0	0	0
91 Salg af anlæg m.v.	0	0	0,00	0,00	0	0	0
92 Ligningsbeløb anlæg	0	0	0,00	75.000,00	0	0	0
93 5% tillægsbevilling anlæg	0	0	0,00	0,00	0	0	0
I alt	0	0	0,00	55.109,50	0	0	0

TORBEN KREBS

Kirkeministeriets orgelkonsulent for Vestdanmark

Organist ved Thomas Kingos Kirke, Odense

Filosofgangen 12, 5000 Odense C, tlf. 53655779. E-mail: torbenkrebs@gmail.com

Odense 23/05/2017

Udtalelse vedrørende orglet i Tanderup Kirke, Middelfart Provsti, Fyens Stift

På anmodning foretog undertegnede mandag d. 8. maj 2017 en besigtigelse og afprøvning af orglet i Tanderup Kirke med henblik på at vurdere dets aktuelle stand og funktion.

Tanderup Kirkes orgel er oprindeligt bygget af I. Starup & Søn i 1955 og anskaffet brugt til kirken i 2001. Den værdifulde facade er tegnet af Mogens Koch. Dispositionen omfatter 12 stemmer fordelt på 2 manualer og pedal.

Resultat af besigtigelsen:

Siddende på orgelbænken kan det konstateres, at orglets mekaniske funktion er yderst problematisk:

- Orglets registertræk går katastrofalt tungt. Dette kan have flere årsager – både mekaniske og klimatiske. En høj luftfugtighed får orglets træværk til at udvide sig, hvilket i sagens natur giver større friktion. Selve registermekanikken eller registersløjfernes materiale kan selvfølgelig også have en del af skylden.
Men uanset årsagen: **Problemet må betragtes som akut**, og det bør løses snarest – inden organisten pådrager sig fysiske skader ved omregistreringer under spillet!
- Spillemekanikken – især i Hovedværket – er yderst ubehagelig og "knoklet". Spillemåden kræver meget stor tilvænning, og enhver form for artikulation er direkte umulig. Hver eneste tangent skal nedtrykkes hårdt og kontant, hvilket nemt fremkalder spændinger i fingre, hænder, arme og skuldre. **Også dette problem må betragtes som akut**, idet langvarigt spil kan være skadeligt og fysisk nedslidende for organisten.
Pedalet afgiver megen støj, hvoraf måske en del er konstruktionsbetinget – resten skyldes et behov for omgarnering/regulering. Ved svage registreringer er denne støj stærkt generende, og en omgarnering er nødvendig til løsning af problemet.
- Orglet trænger stærkt til rensning, og efter visuel inspektion er der mistanke om skimmelvækst ("loddent støv"). En rensning skal foretages af orgelbygger, og efterfølgende bør der i orglet indbygges hygro- og termostatiske varmelegemer, som forebygger fremtidig dannelse af skimmelsvamp. Selve indbygningen foretages af orgelbygger – tilslutningen af aut. elinstallatør.

Det skal understreges, at det kan være yderst usundt og give varige, helbredsskader at blive eksponeret for sporer hidrørende fra skimmelsvamp! Kirkens organist, som deltog i besigtigelsen, gav udtryk for gentagne gange at have oplevet ubehag i form af bl.a. hovedpine efter øvelse på orglet!

- Som det ofte ses på orgler fra I. Starup & Søn, er undertangerne i manualerne forsynet med ganske tarvelige kunststofbelægnings, som giver en ubehageligt glat fornemmelse, og som ikke afleder fingersved tilfredsstillende. Langt bedre er træ- eller benbelægnings, og skulle man gøre noget godt for Tanderup-orglet (og dets organist), ville det være at disse belægnings.

Tanderup Kirkes orgel er i bund og grund et sundt og tillige ganske velklingende instrument, men de ovennævnte mekaniske problemer (især registertrækkenes vanvittige tyngde), bør løses hurtigst muligt, da de udgør en risiko for organistens fysik!

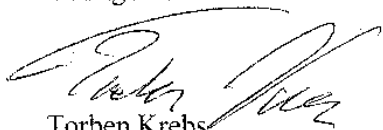
Mistanken om forekomst af skimmelsvamp bør undersøges allersnarest – som det første!

Det anbefales i denne forbindelse, at menighedsrådet iværksætter en undersøgelse heraf – evt. i samarbejde med det orgelbyggeri, som tilser og stemmer orglet.

I øvrigt henvises til HF Teknik v/. Hugo Friis, Andebøllevej 233, 5492 Vissenbjerg, tlf. 40161234. Dette firma udtager prøver af eventuelle svampesporer og rådgiver mht. forebyggelse og dertil hørende installationer.

Jeg står naturligvis gerne til rådighed, hvis der er spørgsmål i sagen.

Venlig hilsen

Torben Krebs
Kirkeministeriel orgelkonsulent
for Vestdanmark